

programa de sensibilització

sensibilitzar: educant en la diversitat i la convivència

Són moltes les entitats que organitzen habitualment activitats de sensibilització per donar a conèixer la realitat i les necessitats específiques de diversos col·lectius. Aquestes activitats sempre tenen un objectiu comú, deixar paleses les dificultats d'algunes persones per participar d'una manera plena a tots els nivells, social, cultural, educatiu, laboral, polític,....

Si ens aturem a reflexionar sobre les causes que dificulten aquesta participació, i justifiquen la necessitat d'aquestes activitats, trobem que la primera i fonamental lluita ha de ser contra el desconeixement de les diverses realitats de la nostra societat. Vivim en un món divers i el paradigma, altament estès de "Tots som iguals" cada dia evoluciona més cap al "Tots som diferents". L'experiència en aquest sentit ens diu que allò desconegut ens crea desconfiança, ens genera por i ens porta a actituds discriminatòries.

Es en aquest context que s'han de promocionar espais que facilitin la convivència amb realitats diferents, l'experiència de situacions diverses, la descoberta d'emocions i sentiments i que generi el debat respecte a la discriminació, promovent noves formes de col·laboració i de respecte cap a allò diferent.

L'educació en la diversitat esdevé doncs l'eina per formar ciutadans solidaris i compromesos amb la diversitat que els envolta i utilitza per l'assoliment dels seus objectius diferents recursos pedagògics i de comunicació. La Federació ECOM, compromesa amb el principi d'eleva la qualitat de vida de persones amb discapacitat física, de fomentar la seva participació en la vida comunitària i d'aconseguir una societat més justa i solidària en la qual cada ciutadà es pugui desenvolupar en igualtat de condicions, promou entre d'altres les següents accions:

joc sobre rodes

Utilitzant la tècnica de simulació, es realitza un circuit que permet experimentar les diferents barreres amb les que es troben les persones amb discapacitat en la seva vida quotidiana, reflexionant sobre la necessitat d'anar adaptant els espais públics i privats per tal que qualsevol persona hi pugui accedir.

objectius

- ◆ Donar a conèixer què és una cadira de rodes i com funciona
- ◆ Donar l'oportunitat d'experimentació de situacions de dificultat i d'ajuda
- ◆ Reflexionar sobre les barreres arquitectòniques i socials amb les que han de superar persones amb mobilitat reduïda
- ◆ Promoure una actitud positiva davant les persones amb disminució.
- ◆ Explicar les accions que afavoreixen la integració.

descripció de l'activitat

El circuit inclou diferents tipus de paviments i espais per tal de presentar situacions de pas, de dificultat o de barreres amb les que es troben les persones amb mobilitat reduïda que utilitzen cadira de rodes. Aquest circuit es pot fer o bé aprofitant els espais urbans o bé muntant-lo:

- Eslàlom de cons, que facilita l'aprenentatge de la mecànica de l'ús de la cadira de rodes
- Rampa amb excés de pendent i rampa adaptada, que presenta la impossibilitat de circular per la primera i la facilitat de fer-ho en la segona.
- Pas estret, que mostra les dificultats de pas
- Sorra i passarel·la de platja, on es veuen les diferències en circular per sobre d'una o altra superfície.
- Diferents desnivells, rampes, voreres, pas de sorra, esglaons, entrades estretes, fonts d'aigua, contenidors, etc. Qualsevol estructura urbana que pugui representar un problema d'accessibilitat per a les persones amb mobilitat reduïda.

públic objectiu

Nens/es a partir de 8 anys, joves i adults.

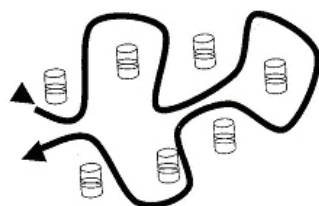

altres materials

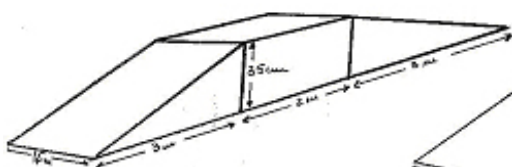
- **Materials impresos amb informació de diverses discapacitats** (aportats per les Federacions i Associacions de persones amb discapacitat)
- **Pancartes** per a assenyalar el recinte i donar a conèixer els organitzadors i patrocinadors
- **Taules i cadires** on els participants puguin seure al final de l'activitat i valorar els sentiments i experiències provocades.

distribució del circuit

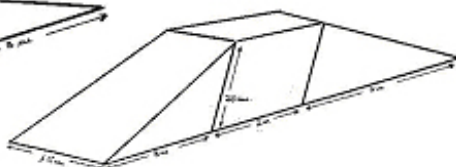
Eslàlom

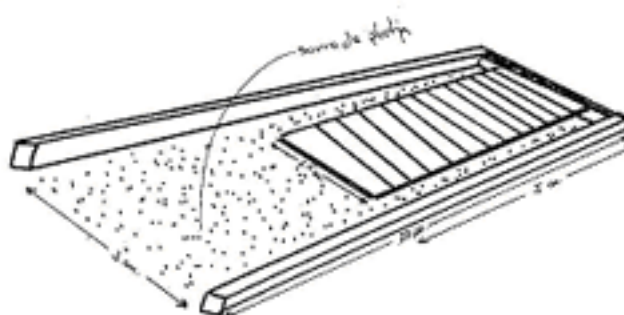
Rampa adaptada

Rampa no adaptada

Passarel·la de Platja

materials

A càrrec de la Federació:

- Cadires de rodes
- Cons
- Rampa (pendent 8%)
- Rampa (pendent 25%)

A càrrec de l'entitat organitzadora:

- Tanques metàl·liques

joc de la diversitat

Joc de proves en que el jugador o l'equip ha de passar per diferents situacions similars a les que es pot trobar una persona amb discapacitat, per exemple, comunicar-se sense utilitzar la veu, orientar-se sense veure o realitzar una activitat sense utilitzar les cames o les mans. D'aquesta manera, tot jugant, podem guanyar consciència de les dificultats que troben les persones amb discapacitat i de les solucions que s'hi apliquen.

El joc es pot adaptar a les característiques del grup o als temes que es vulguin treballar.

proves

Joc sobre rodes

Els/les participants han de seure a una cadira de rodes i han de realitzar una prova d'eslàlom determinat.

Encistella-la!

Els/les jugadors/es han asseguts/des en una cadira de rodes, han d'intentar encistellar tres vegades una pilota de basques a una cistella de minibàsquet.

Què em dius?

Un/a dels/de les participants han de provar de transmetre un missatge a un/a altre/a company/a del seu equip i fer-se entendre sense utilitzar la veu.

Beure sense veure

Els/les participants han d'omplir un got d'aigua sense veure-s'hi

Mira com pinto!

Els/les jugadors/es han d'intentar fer un dibuix amb els peus o amb la boca

Joc a cegues

Joc d'encaixos on els/les participants han d'intentar ficar, amb els ulls embenats, peces en el lloc que els correspon segons la seva forma.

I ara, com menjo?

Cal que els jugadors/es provin de fer un entrepà de Nocilla fent servir únicament una mà, i que després se'l mengin utilitzant també una sola mà.

I jo com ho faig?

Joc on posar-se en el lloc d'una persona amb discapacitat intel·lectual amb un divertit trencaclosques.

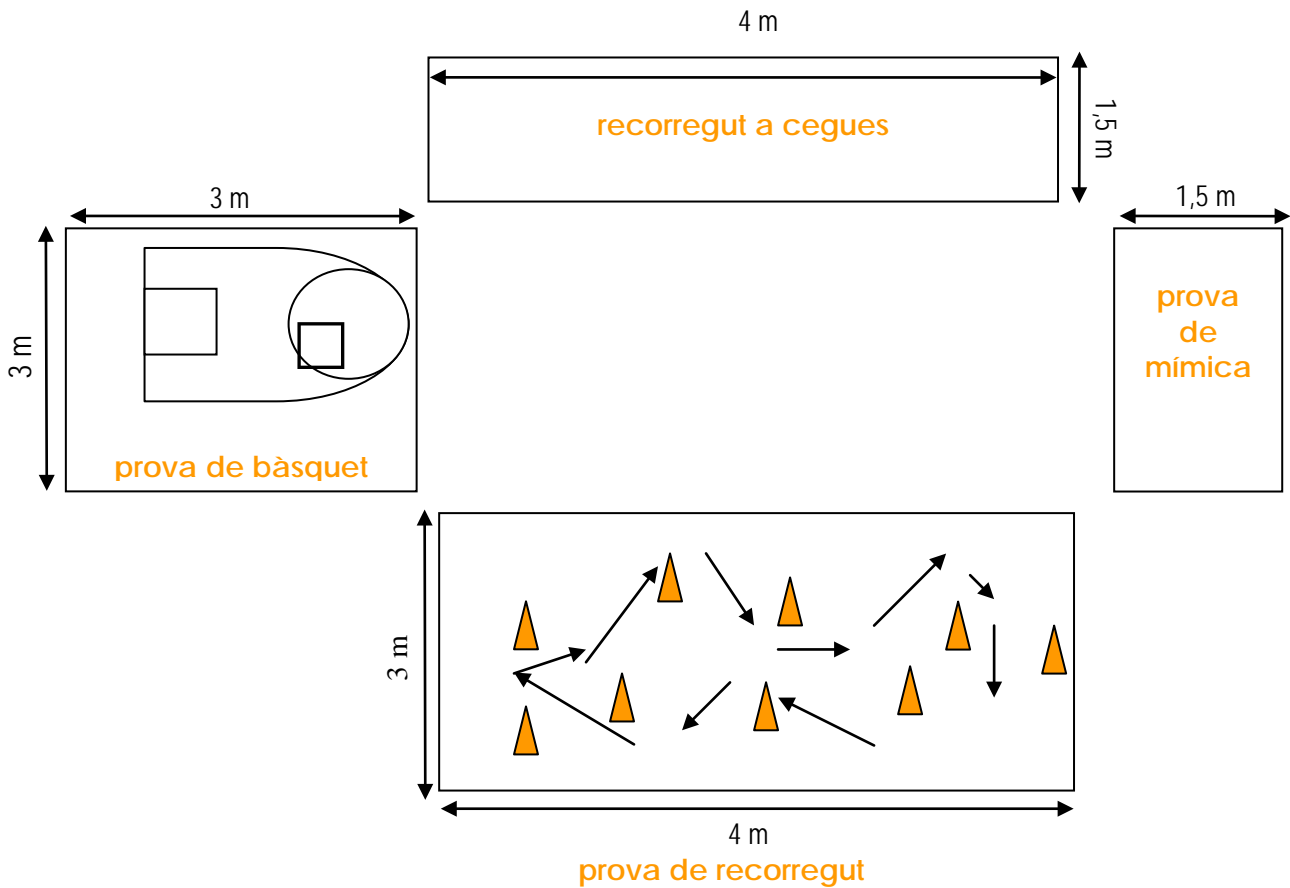

públic objectiu

Nens/es a partir de 8 anys, joves i adults.

espais

Per a realitzar el joc s'ha de comptar amb un espai ampli, per exemple un gimnàs o una pista de bàsquet, interior o exterior (amb bon temps), en que es pugui distribuir el tauler i les diferents proves (idoni 8x8 m):

materials

A càrrec de la Federació:

- Cadires de rodes
- Cons
- Pilota de bàsquet
- Gerra i aigua
- Pintura de dits
- Gots
- Pinzells
- Pintura de dits
- Antifaços
- Trencaclosques
- Pintura de dits

A càrrec de l'entitat organitzadora:

- Cistella de minibàsquet
- Paper d'embalar o fulls DIN-A3
- Tanques metàl·liques (si s'escau)
- 6 cadires normals
- 3 taules

Altres materials:

Materials impresos amb informació de diverses discapacitats (aportats per les Federacions i Associacions de persones amb disminució)

Pancartes per a assenyalar el recinte i donar a conèixer els organitzadors i patrocinadors

Taules i cadires on els participants puguin seure al final de l'activitat i valorar els sentiments i experiències provocades.

juguem-hi tots

És una activitat de simulació en la que es convida a jugar als/a les participants a diversos jocs tradicionals com a eina de treball on els alumnes es posen en el lloc de nens i nenes amb diferents tipus de discapacitat, siguin físiques, visuals, auditives. També obre un espai de reflexionen sobre les diferents formes de modificar el joc per tal que tothom hi pugui participar.

objectius

- ◆ Fomentar valors cooperatius i de col·laboració amb possibles amics o companys amb discapacitat
- ◆ Experimentar i reflexionar sobre les limitacions dels nen+s amb discapacitat en el joc cooperatiu i les formes com eliminar-les.
- ◆ Verbalitzar els sentiments provocats per l'activitat i reflexionar sobre les formes d'adaptació de jocs i altres activitats.

descripció de l'activitat

En funció de l'edat i el número de nens, així com del temps disponible per desenvolupar l'activitat, es trien alguns dels següents jocs:

➤ Boccia	➤ Pica paret
➤ Joc del mocador	➤ Polícies i lladres
➤ El vint-i-un	➤ Treu-me el barret
➤ Matar	➤ Altres

públic objectiu

Nens/es a partir de 8 anys, joves i adults.

espais

Un espai obert o tancat que sigui ampli, on es puguin fer els diferents jocs.

materials

● Cadires de rodes	● Auriculars
● Pilotes	● Joc de boccia
● Mocadors	● Corda

esport per a tothom

Esport per tothom consisteix en practicar diferents esports adaptats. Es tracta d'una activitat interessant tant per a nens/es, joves i adults amb i sense discapacitat, ja que per als primers participar en l'àmbit de l'educació física els afavoreix en el descobriment de les seves possibilitats i la identificació de les seves limitacions, i per als segons, és una manera d'adonar-se'n de les dificultats de mobilitat i les necessitats que tenen les persones amb discapacitat.

objectius

- ◆ Donar a conèixer a nois i noies amb i sense discapacitat una alternativa més en l'àmbit de l'activitat física.
- ◆ Fomentar valors cooperatius i de col·laboració amb possibles amics o companys amb discapacitat.
- ◆ Experimentar i reflexionar sobre les limitacions dels nens amb discapacitat a l'hora de practicar esport i les formes com eliminar-les.
- ◆ Verballitzar els sentiments provocats per l'activitat i reflexionar sobre l'activitat física adaptada.

descripció de l'activitat

En funció de l'edat i el número de nens, així com del temps disponible per desenvolupar l'activitat, es trien alguns dels següents esports:

➤ Bàsquet en cadira de rodes	➤ Atletisme
➤ Boccia	➤ Proves de llançament
➤ Golbol	➤ Eslàlom
➤ Hoquei	➤ Tir amb arc
➤ Bàdminton	➤ Vòlei asseguts

públic objectiu

Nens/es a partir de 8 anys, joves i adults.

espais

Un espai obert o tancat que sigui ampli, on es puguin muntar les diferents estacions de la gimcana.

materials

A càrrec de la Federació:

- Cadires de rodes
- Joc de boccia
- Bossa amb material divers

A càrrec de l'escola:

- Pilota de bàsquet
- Xarxa
- Pilota de voleibol
- Cons

mobilitat i ciutadania

Mobilitat i ciutadania és una activitat en què es posa als/a les alumnes en la mateixa situació que una persona amb discapacitat (se'ls fa seure en una cadira de rodes, se'ls embena els ulls, no se'ls deixa comunicar-se amb la parla...) i se'ls fa moure per un circuit ple de barreres i traves (semblants a aquelles que es troben les persones amb discapacitat a la seva vida quotidiana).

La idea és que els/les participants puguin experimentar i conèixer les dificultats que tenen les persones amb discapacitat i també que s'adonin que en molts cops l'incivisme dificultat el dia a dia a aquestes persones.

objectius

- ◆ Apropar-se a la realitat de les persones amb discapacitat física i visual i les barreres que han de desenvolupar en la seva vida quotidiana.
- ◆ Desenvolupar actituds cíviques que permetin que l'espai urbà sigui realment per a tothom.
- ◆ Detectar els elements que poden fer inaccessible un espai públic adaptat, per manca d'una actitud cívica dels ciutadans.
- ◆ Fomentar valors cooperatius i de col·laboració amb possibles amics o companys amb discapacitat.
- ◆ Aprendre a acompanyar i ajudar una persona amb problemes de mobilitat.
- ◆ Experimentar i reflexionar sobre les barreres físiques, socials i de comunicació que han de superar els nens amb discapacitat i la necessitat d'eliminar-les.

descripció de l'activitat

S'estableix un circuit per superar diferents obstacles que dificulten la mobilitat d'una persona amb discapacitat (bosses d'escombraries fora del contenidor barrant el pas, cartells de bar al mig del carrer, excrements d'animals al paviment, vehicles aparcats sobre la vorera, paviment mullat,...)

públic objectiu

Nens/es a partir de 8 anys, joves i adults.

espais

Un espai obert o tancat que sigui ampli. Si és a l'escola pot ser el pati, gimnàs... o bé els entorns del centre per aprofitar les barreres que presenten els espais urbans.

materials

- Cadires de rodes
- Bosses d'escombreries
- Fang
- Porta cartell
- Antifaços

www.ecomlab.cat

Un laboratori d'experimentació sobre discapacitat

www.ecomlab.cat és un portal d'Internet creat per ECOM el 2009 per sensibilitzar infants i adolescents sobre discapacitat i altres valors.

Es tracta d'una eina educativa, un laboratori d'experimentació, que vol apropar els més joves a la realitat de les persones amb discapacitat, així com fer-los reflexionar sobre altres valors com la diversitat, la solidaritat... Aquest portal està pensat per treballar tant amb l'ordinador com sense ell.

L'ecomlab s'adreça, a banda dels més joves, també als educadors/es i als pares i les mares, els quals poden descarregar-se del web en PDF un seguit de recursos didàctics per treballar la discapacitat i altres valors, a l'aula o a casa.

ecomlab vol ser una eina per a tot tipus d'usuaris/es per això proposa una nova forma de **navegació accessible** que, sense sacrificar el disseny, permet moure's pel web fent ús de diferents prestacions: zoom, so, moviment amb ratolí, moviment amb teclat...

objectius

- ◆ Promoure activitats interactives en un format multimèdia que permetin treballar el tema de la diversitat i discapacitat.
- ◆ Facilitar al mestre o educador eines de suport que li permetin dinamitzar continguts per treballar a l'aula sobre educació ciutadana i valors.
- ◆ Donar a conèixer al professorat i alumnes una nova proposta lúdica, educativa i de fàcil accés.
- ◆ Introduir la filosofia ecomLab en les xarxes socials a Internet, per utilitzar els efectes multiplicadors en la difusió del coneixement, que aquestes tenen.
- ◆ Experimentar i reflexionar sobre les limitacions que tenen les persones amb discapacitat dia a dia i les formes de com eliminar-les.
- ◆ Verbalitzar els sentiments provocats per l'activitat i reflexionar sobre l'experiència.

descripció de l'activitat

ECOM es desplaça a les escoles per ensenyar a l'alumnat i al professorat el nou portal www.ecomlab.cat, i explicar quin ús se'n pot fer i com treure'n profit com a recurs educatiu. La sessió es desenvolupa durant un matí i/o tarda, i té una durada de 90 minuts per grup .

La sessió s'organitza amb la presentació als alumnes dels tècnics de la Federació ECOM. A continuació s'expliquen els objectius i com es desenvoluparà l'activitat, que es farà en quatre parts:

- Xerrada introductòria sobre qui és ECOM, les diferents activitats que portem terme i sobre l'ús general del portal ecomLab.
- Participació dels alumnes, treballarem conjuntament amb els professors i alumnes la informació i les activitats que proposen els diferents apartats del portal.
- Pràctica. Portarem a terme algunes de les activitats ja treballades prèviament amb el portal.
- Posada en comú sobre l'experiència. Debat i conclusions.

públic objectiu:

Nens/es a partir de 8 anys, joves i adults.

La sessió s'adapta al nivell educatiu del grup, encara que el portal multimèdia facilita la utilització segons les habilitats i capacitats dels/les participants.

espais

Sala amb ordinadors, pati, gimnàs, aula polivalent.

materials

Materials diversos: joc de bocca, pintura de dits, nocilla, pa bimbo.....

posa't al meu lloc

El programa de tallers de sensibilització "Posa't al meu lloc", proposa un seguit d'activitats en el que els alumnes s'apropen a la realitat de les persones amb diferents tipus de discapacitat.

El programa es planteja com un eix transversal, que es desenvolupa al llarg de l'any escolar, reflexionant sobre temes com les barreres físiques, socials i de comunicació, la integració escolar i social, així com les formes de col·laborar amb possibles companys afectats.

objectius

- ◆ Conèixer els diferents tipus de discapacitat i les seves característiques
- ◆ Conèixer persones amb diferents tipus de discapacitat i com realitzen activitats de vida quotidiana
- ◆ Fomentar valors cooperatius i de col·laboració amb possibles amics o companys amb discapacitat
- ◆ Experimentar i reflexionar sobre les barreres físiques, socials i de comunicació que han de superar els nens amb discapacitat i la necessitat d'eliminar-les

descripció de l'activitat

Els tallers s'organitzen combinant diferents tipus d'activitat segons la disponibilitat de les escoles, el nombre de participants, les edats dels participants i els objectius a treballar.

públic objectiu

Nens/es a partir de 8 anys, joves i adults.

tallers

L'eix transversal s'articula amb 4 tallers diferents d'una durada d'hora i mitja, realitzats en dies diferents, distribuïts al llarg de l'any:

- Taller de discapacitat **física**
- Taller de discapacitat **visual**

Taller de discapacitat **auditiva**
Taller de discapacitat **intel·lectual**

metodologia

El format habitual de les activitats és el següent:

Video amb el visionat del qual es situa el tema a tractar (10 min)

Es divideix el grup en dos fent cada grup una de les següents activitats:

Debat dinamitzat per un monitor amb discapacitat (20-30 min)

Activitat pràctica on posar-se en el lloc de la persona afectada de la discapacitat que es tracta (20-30 min)

Els grups s'intercanvien.

espais

Sala amb ordinadors, pati, gimnàs, aula polivalent.

materials

A càrrec de la Federació:

- Cadires de rodes
- Vídeos de sensibilització
- Bossa amb material divers

A càrrec de l'escola:

- Aparell de vídeos
- Cons
- Cistella de bàsquet i pilota
- Xarxa de voleibol

No és imprescindible que l'escola disposi de tot aquest material per tal de poder desenvolupar l'activitat però sí recomanable. En cas de manca d'algun material, es pot estudiar la possibilitat que ECOM pugui aportar-lo.

espectacle de titelles "companys de Barri"

El programa de sensibilització "Companys de Barri", proposa un espectacle de titelles de poc més d'una hora de durada en el qual tres nens amb discapacitat presenten algunes de les seves vivències i deixen que els nens preguntin tot allò que els provoca curiositat sobre el tema de la discapacitat

objectius

- ◆ Conèixer els diferents tipus de discapacitat.
- ◆ Fomentar una actitud positiva front la diferencia provocada per la discapacitat.
- ◆ Facilitar que els alumnes puguin conèixer la realitat de nens (titelles amb diferents tipus de discapacitat i preguntar tot allò que els causa curiositat.
- ◆ Trencar idees preconcebudes sobre les limitacions i capacitats de les persones amb discapacitat.

beneficiaris

El programa es dirigeix, fonamentalment, a nens de cicle mig i cicle superior de les escoles d'educació primària d'escoles catalanes.

metodologia

"Companys de barri", després d'interactuar amb més de 24.000 espectadors, pot afirmar que crea en l'espectador un efecte de immersió en el món de la diferència, que absorbeix al participant fent-li sentir, expressar i raonar sobre les possibilitats de millorar l'entorn social i convertir-lo en un lloc en el que tots puguem estar, compartir i fruit.

eines de treball

dramatització

Partint de la dramatització com eina de treball, el programa "Companys de barri" presenta a nens i no tan nens la realitat dels nens amb discapacitat. Sense dramatismes però amb una bona dosi de realisme, l'espectacle transmet les

limitacions de la persona amb discapacitat però incideix sobre tot en les seves potencialitats, trencant amb tòpics i prejudicis que, en la majoria dels casos són la llavor d'una actitud discriminatòria.

interactivitat

Fruit de la dramatització i, un cop captada l'atenció del públic, sobre cadascun dels tipus de discapacitat, els protagonistes de l'espectacle interpel·len els espectadors produint-se un interessant intercanvi d'informacions, sempre amb l'objectiu de resoldre dubtes i modificar actituds.

efecte multiplicador

El fet que els menors assisteixin a les actuacions acompanyats pels seus docents o pares fa que aquests es converteixin també en objecte del programa. Uns i altres com educadors dels menors són transmissors de la informació facilitada i són convidats a donar continuïtat als continguts treballats en la família o bé en l'aula. Després de quasi un any de treball, valorem tan important el treball realitzat amb els nens com el realitzat amb adults, que a través de les preguntes realitzades pels petits veuen resolt dubtes i s'interessen per una realitat sovint desconeguda.

resultats

Amb el programa de sensibilització "Companys de barri" s'ha aconseguit:

- ◆ augmentar el grau de sensibilització escolars d'Educació Primària, promovent actituds de col·laboració i de convivència davant a companys i amics amb discapacitat.
- ◆ mostrar a mestres i educadors una metodologia de treball diferent, desdramatitzant el tema de la discapacitat.
- ◆ afavorir el diàleg, la informació i interès sobre el tema de les barreres socials i físiques, en l'entorn social i l'àmbit familiar
- ◆ prevenir actituds discriminatòries i d'aïllament social cap a les persones amb discapacitat.
- ◆ propiciar la realització d'activitats complementàries en les escoles i centres de lleure infantil, en forma d'eixos transversals que donin continuïtat als objectius plantejats pel programa.

algunes dades més

El nostre espectacle consta de tres històries, en total dura poc més d'una hora, depenent de quanta curiositat tenen aquell dia els nostres espectadors.

Després, ens agrada demanar a la gent que aprofiti qualsevol moment que tinguin en la seva escola, en el seu grup d'amics o en la família, per comentar la nostra visita i, potser, per escriure les seves opinions, suggeriments o allò que els hagi cridat més l'atenció, per fer un dibuix o qualsevol altre treball complementari i fer-nos-el arribar.

Des del dia 21 de gener de 2003 en que es va efectuar la primera representació, s'han realitzat més de **725** actuacions a les que han assistit un total de **655000** espectadors/es, majoritàriament públic infantil. Participant més de **700** centres escolars, entitats de lleure, Ajuntaments, entitats de persones amb discapacitat..... del territori espanyol i andorrà.

ECOM 2019

Amb la col·laboració de:

The logo for ecom, featuring a stylized white figure of a person with arms raised, forming a circle, followed by the text "ecom" in a white, lowercase, sans-serif font.

Gran Via de les Corts Catalanes, 562, pral 2a 08011 Barcelona
tel. 93 451 55 50 fax 93 451 69 04 ecom@ecom.cat